

Josep Torregassa

Retrat del jove soldat que va donar nom a un important barri de Solsona després de morir a la guerra

Imatge del barri Josep Torregassa, també conegut amb el nom de Sant Jaume

Són molts els immigrants que al llarg dels anys han viscut en aquest indret

El soldat mort

Qui també s'apunta a la fotografia és Antoni Valls, nascut al molí d'Ogern, antic treballador de cal Pensí, que viu a les Cases Barates.

Edificat per allà els anys 50, el grup de les Cases Barates va ser batejat amb el nom de Josep Torregassa.

Josep Torregassa va ser un jove soldat que va anar a la guerra civil en el bàndol dels nacionals. Una canonada li va destrossar el pit mentre parava el plat del ranxo en una població veïna de Lleida.

Torregassa va ser l'únic soldat solsoní mort en el bàndol nacional. I diuen que de soldats republicans en van morir una dotzena o més al front. I l'antic alcalde Serra i Forn se sent cofoi d'aquest fet i més endavant ja explicarem el perquè.

A les Cases Barates hi van anar a viure molts immigrants. «I justament van ser els immigrants

els nostres millors viatgers per les terres d'Andalusia i Extremadura», apunta Juli Pallarès.

D'andalusos i castellans, a Solsona, en van arribar en tres remeses. La primera tongada va venir per fer la «pista militar», que era el nom que es va donar a la carretera que uneix Coll de Jou amb Organyà. La segona remesa va venir a treballar en les obres del pantà de Sant Ponç. I, finalment, el tercer grup va arribar bàsicament per picar i *arrastrar* pins als boscos de la comarca, perquè els fadrins de pagès deixaven aquesta mena de feina i se n'anaven a vila, a fer de paletes, o de mecànics, que era menys pesat i més considerat.

I resulta que ja establerts, els «andalusos de Solsona» tornaven al poble de tant en tant, a veure la família i a deixar-hi diners, i d'aquí en marxaven amb ganivets de cal Pallarès per regalar a la família, i a l'any sobre ja era el ferreter del poble qui demanava una remesa de ganivets a cal Pallarès.

Infreqüent vista de Solsona, amb els blocs del barri Josep Torregassa a primer terme

Des d'aquí s'observa una part del creixement urbanístic de la ciutat i s'endevina que en la zona de les carreteres de Torà i Sanauja es dibuixa allò que els tècnics anomenen 'àrea de nova centralitat'

D'andalús, de les Alpujarras, tenim José López, que acaba d'arribar i s'asseu al banc de l'Ajuntament, a tocar de Jaume Gangoellés, que potser serà de tots els aquí presents l'únic solsoní de soca-rel.

De tots, potser la cara de José López serà la més coneguda per la gent, perquè ell és qui ha recollit les escombraries dels solsonins durant un munt d'anys. Jo el miro i em pregunto si l'hem sabut apreciar, aquest home tan conegut i tan desconegut a la vegada. Ben mirat, cap enfora, López deixa anar una grata dolcesa de gest: fa com si actués per no amoïnar ni tant sols el vent; però jo diria que, endins del jersei, aquest home guarda fermesa de caràcter trossada amb enteniment i adornada amb un punt d'escèptica i sofrida sornegueria.

Són molts anys de pudors a l'estiu, i de freds a l'hivern. Va arribar a Solsona el 1.958 i l'alcalde li va donar feina de recollidor d'escombraries i de portador de difunts; una cosa i una altra la va fer amb silenci i amb l'ajut d'un carro i d'un cavall de pota ampla.

Com López, la Rosa Rosa Ortega també va

arribar procedent de les Alpujarras, a la província de Granada. Aquesta dona, casada amb el senyor Mingorance –mort fa cinc anys–, anava a cal Baldomero i si no portava prou diners deia a la Pepeta que apuntés: «apunte Rosa Rosa», que ja pagaria en un altre moment. I la Pepeta no es creia el seu nom i ella de per riure ja li deia: «ponga usted Rosa Rosa Clavel».

Ara Rosa Rosa Ortega ha cedit a apuntar-se al curs que fa l'Ajuntament per aprendre a escriure, perquè ha de saber vostè que l'Ajuntament s'hi encaterina, i ves... Diu que li costa, això de la lletra, però es nota que no li sap greu aprendre l'alfabet; i tot comptat es veu que amb els companys se la passa prou bé.

Tot dit i debatut, resulta que la senyora que és dues vegades Rosa no vol sortir a la foto, però no li fa res, «al contrari», que surti la Chispa, que és la gosseta que li té robat l'enteniment. O sigui que la Rosa Rosa dóna la corretja a la Rosario i que sigui el que Déu vulgui. I el gos s'hi posa prou bé. «No, si la Chispa... I ara perquè no ha volgut alçar-se amb les dues potes de darrera, que si no...».